Ч. 211 Середа 22 вересня (4 жовтня) 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Новий кабінет. — Становище Німців супротив нового кабінету. — Комунікати сторонництв. — Голоси віденьскої праси о новім кабінеті. — Англія і Трансваль).

Вчера по полудни уконституовав ся новий кабінет з ґр. Клярі-Альдрінґен на чолі, а в его склад увійшли: Ґр. Клярі-Альдрінґен як міністер-президент і міністер рільництва, др. Кербер як міністер внутрішних справ, міністер судівництва др. Кіндінґер, управитель міністерства просьвіти др. Гартель, управитель міністерства скарбу шеф секциї Князьолуцкий, управитель міністерства торговлї др. Штібраль, міністер зелїзниць др. Віттек, міністер кравової оборони ґр. Вельзерсгаймб, міністер для Галичини радник двора Хлендовский. Новий кабінет зложить нинї о години 10-ій присягу в руки Цісаря.

О вчерашнім засїданю нїмецкої поступової партиї доносить Neue fr. Presse, що над рефератом дра Перґельта о політичнім положеню і о его авдиенциї у Цісаря вивязала ся довша дискусия, серед котрої підношено з многих сторін, аби поступова партия задержала в теперішній хвили вижидаюче становище. З кількох сторін зазначено, що було би дуже бажаним навязати близші зносини з нїмецкою партиєю народною. Вкінци ухвалено одноголосно приймити справоздане пос. Перґельта до відомости і висказати єму подяку.

Між тим як Нїмцї вдоволені, Чехи починають займати опозицийне становище. Комітет виконуючий молодоческого клюбу постановив скликати послів до сойму і до ради державної, як також мужів довіря сторонництва, котрим має бути предложене внесенє, дотикаюче переходу Молодочехів до рішучої опозициї против правительства. Рівночасно ухвалено, щоби відпоручники ческих послів до ради державної в виконуючім комітеті правициї причинили ся до удержаня солїдарности правициї і до поборюваня урядничого кабінету. — Narodni Listy оголосили маніфест політичного клюбу в Горжицях, в котрім взиває ся Молодочехів, аби приступили супротив заповідженого знесеня язикових розпоряджень до опозициї і обструкциєю спинили вибори до делеґаций. Як зачувати наміряють Молодочехи розпочати обструкцию зараз на першім засїданю ради державної без огляду на тактику, якої будуть держати ся инші сторонництва більшости.

На вчерашнім засїданю нїмецкого сторонництва народного обговорюване знов принятє справозданя пос. Гогенбурґера о его покликаню до Цісаря і висказує єму признане за вірне представлене ситуациї. В обрядах над політичним положенєм підношено згідно, що доси оно ще не виясинило ся і тому сторонництво полишає собі вільну руку, що-до дальшого поступованя. На кождий случай буде оно виступати в інтересї народно-політичних жадань Нїмців і против надужиття §. 14.

Нїмецко-лїберальні часописи, які нинї рано появили ся, витають прихильно новий кабінет ґр. Кляріого. Neue fr. Presse зазначує, що утворене нового правительства було получене з многими перепонами, а причина лежить в тім, що число висших урядників, які були би відповідні до міністерских тек, в послїдних часах змалїло. Помимо того найшли ся такі урядники, котрі, хоч мають повнити свої обовязки провізорично, то однако можна мати до них довіріє і належить їх підпирати. — Neues Wiener Tagblatt повідає, що скоро не удало ся заступити славяньско-клерикальної більшости попередного кабінету нїмецким кабінетом, то мусїло прийти до керми правительство урядниче. Поміж новими міністрами суть люди таланту і великої совістности. Було би неблагородно спиняти їх задачу і загороджувати дорогу до управильненя відносин. — Fremdenblatt пише, що мимо перепон, удало ся ґр. Кляріому дістати до свого кабінету людий спосібних і совістних, котрих без сумніву повитає загал симпатично. З гори можна би їм простити то, колиб їм не удало ся виповнити задачу, яка їх жде, але коли новий кабінет з'умів навязати добрі зносини з нїмецкими сторонництвами — то добуде собі велику заслугу. — Vaterland витає симпатично кабінет ґр. Кляріого і підносить, що покликано Поляка на міністра скарбу тому, бо нї один з нїмецких урядників не хотів приймити на себе того обовязку.

Анґлїйскі часописи Standard і Diggers News доносять, що мобілїзация Бурів поступає дуже скоро, що они вже зібрали на границях значні сили і що до войска вступають люди в віцї від 16 до 60 лїт. Належать там члени парляменту, свояки президента і члени найперших родин в краю. Войско супроводить населене з незвичайним одушевленєм.

МІЛЇОНЕР.

(З анґлійского. — Брет Гарта)

(Дальше).

Коли Альвін Мільреді зрадив ся з наміром займати ся огородництвом і управою бараболь на ґрунтах Льос Гатос, дохрестні мешканцї, золотокопи і мешканцї з передмістя Ру-анд-Ріді приймили ту вість з звичайним собі легковаженєм всїх рільничих підприемств. Нїхто певне нїчого не мав против обсїяня хочби бараболями двох горбів, о котрих загально було відомо з гори, що они не золотодайні. Один, одинокий Слїн рив ся колись тут в земли, але тому й одурів, чи там здурнів остаточно. В опозициї станув сам дон Рамон Альварадо, одинокий рільник по званю в тій охрестности, котрого впрочім задавнені претенсиї до ґрунтів, на котрих побудовано Ру-анд-Ріді і Рід-Деґ, лиш сьмішили копачів і поселенцїв. „Ага — говорили — ми може переїхали яких три тисячі миль, аби замінити в огород ті его прокляті пустки і піднести їх вартість! То, то, ще будемо єму платити! Нехай надїє ся!"

І певне прощено би Мільреді'ому, колиб він говорив так, як иншї, але що був таким самим чудаком, як і тамтой доп Альварадо, то удав ся до него з предложенєм закупна ґрунтів, або для завязаня спілки. То так сподобало ся дон Альварадови, що не лиш відступив єму ґрунти, але й став приятелем того добродушного рільника і его родини.

На ті приязні відносини споглядали дохрестні поселенцї з легковаженєм і врожденим собі звичайним недовірієм. Що они сказали би, колиб знали, як дивить ся на їх роботу дон Рамон?

— То варвари — говорив довірочно до Мільредіого — готові збирати то, чого не сїяли, видирати богатства земли, не даючи їй нїчого в заміну, крім своїх нужденних костий. Погани падуть на колїна перед скарбом, як удасть ся їм викопати его з земли.

— Чи Ішпанцї не копали золота? — питав Мільреді.

— Ах! — відповідав з повагою дон Рамон — були Ішпанцї були й Маври. Неодин „кабальеро" рив землю, глядаючи золота, але то не вийшло нїкому на добре. Наприклад в Сонора Альваради мали копальні срібла, і добуване пожерло цїле їх майно. То хоч по шляхотски! Але так власними руками рити мишачі нори, аби хоч кінцї пальців умочити в золотї, не для шляхтичів, о нї!.... Впрочім проклін.

— Проклін — повторила міс Мільреді і спитала з жіночою цїкавостию:

— Який проклін?

— Певне не знаєте, друже — говорив Ішпанець дальше — що коли отсї простори надав Кароль V. моїм предкам, то епископ з Монтерей кинув клятву на кождого, хто ту землю зневажить. І уважайте лиш. З трех Американцїв, що заложили тамто місто, один був убитий, другий помер на горячку — отруєний випарами земли, третий одурів, а навіть учений, що прибув сюди перед давними лїтами, аби розслїдити місцеву ростинність, не уникнув Божої кари, хоч що правда, в иншій околици. Однако — додав вічливо дон Рамон — то не дотикає тебе, друже! Через мене став ти тутешним.

Справдї протекция дон Рамона видавала ся успішною.

Пришелець мав незабезпечене вправдї, однак, як на сей час, досить певне удержанє. Бульба та ярина родилась досить добре. Сусїдні жителї, що їх поживою щоденною була солонина та сухарі, не гордили знов до сеї міри рільництвом, що б нехтувати плодами рільників. Прото то золото, що его видирали в внутр земли, плило знов до кишень предприємчивого годівника бульб. Хатина лїплянка, що в нїй з початку поселивсь був з родиною, що складалась з жінки, сина та доньки, розширилась, взросла, та рік річно украшалась, аж вкінци, позаяк побудовано на сусїднім пригірку гарний домок опущено єї! Місце плоту з тинчинок, заняв тепер мур, що становив невдовзї признаку цивілїзациї, зникла скошена

Новинки.

Львів дня 3-го жовтня 1899.

Торжественне отворенє львівскої школи кадетскої розпочало ся передвчера о 9-ій годині рано актом посьвяченя всїх чотирох просторих будинків, котрі разом становлять школу кадетску. Посьвяченя довершили епископ кс. Вебер і митрат о. Білецкий в асисті кількох сьвящеників. На просторій площи вправ, котра розтягає ся перед головним фронтом школи, уставив ся баталїон 30-го полку піхоти і дві компанії кадетів. Комендантом пляцу був підполковник 30-го п. п. Рик. Межи входом головним а фронтом войска уґрупували ся запрошені гості, серед котрих крім ґенералїциї були також репрезентанти і начальники властий правительственних і автономічних; між иншими п. Намістник гр. Пініньский, віцепрезиденти пп. Коритовский і Бобжиньский, директор почт Сеферович, директор полїциї Кшачковский, професори унїверситету, полїтехніки і др. Видїл краєвий репрезентував др. Савчак, а раду міску віцепрезиденти Шаєр і Романовский і кількох радних. По посьвяченю відслужив полеву службу Божу в красно удекорованім шатрі епископ Вебер; підчас служби Божої пригравала музика войскова, а войско давало сальви. По богослуженю промовив до зібраних і до кадетів комендант школи майор Шмідт, дякуючи місту і видїлови краєвому за жертви на школу і взиваючи кадетів до працї над собою для добра держави. Промову закінчив трикратним окликом „hoch" в честь Цїсаря. По закінченю торжества кадети і войско передефілювали перед головнокомандуючим ген. Фідлером, почім гості удали ся до будинку кадетского на снїданє. — Школа кадетска складає ся з чотирох будинків за парком стрийским. Найбільшим з них з них є велика двоповерхова каменица, що становить властиву школу; прочі три менші, призначені на шпиталь, кухню і мешканє команданта та учителїв.

— **Надзвичайні загальні збори товариства імени Івана Котляревского для будови руско-народного театру у Львові** відбудуть ся дня 15 н. ст. жовтня с р. (в недїлю о 3-ій годині по полудни в сали товариства „Руска Бесїда". (Ринок, дім „Просьвіти"). Предмет наради зборів: 1) зміна трох параґрафів нового статута, не затверджених мінїстерством, 2) внесеня членів.

— **З Сокаля** доносять, що 30 вересня, коли подорожні нічного поїзду висїли з вагонів, служба стацийна найшла в передїлї 3 кляси, укрите під лавкою тїло дитини мужеского пола.

— **Людоїди на острові Бука.** В маю минувшого року причалив корабельний капітан Максимілїян Кольсгорн на кораблі „Сеагост" до берегів острова Бука коло Австралії. Мешканцї Бука полонили капітана і цїлу корабельну залогу і в страшний спосіб їх замучили. Капітана вкинено до моря а прочих убитих упечено і з'їджено. Двох моряків з залоги „Сеагоста" вспіло утечи. На вість про той страшний злочин, прибув другий корабель з великою залогою на остров Бука. Місцевість Тімбуз, де замешкували убийники, взято силою, причім убито девять туземців. Тумбуз спалено, а просторі плянтациї кокосу, які управляли людоїди, знищено. Зловлено також провідника людоїдів, котрого пізнав один з утекших моряків і розстріляно. В сей спосіб пімщено смерть невинно вимордованої залоги „Сеагоста".

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і вихованє.

Ради господарскі.

— Місце і величина будинків господарских. Хто заводить собі нове господарство або уладжує на ново старе, повинен уважати на то, де має вибрати собі місце на обійстє. Місце повинно мати ґрунт догідний під будинки і положенє догідне для господарства. Обійстє треба закладати на рівнім легко приступнім місци з твердим сухим ґрунтом, безпечним від повени. Особливо треба уважати на то, щоби місце було здорове, щоби була близько вода до питя і якась инша (потік, ріка, став), з котрої можна би мати якийсь хосен в господарстві. Де би ґрунт був вогкий, треба его дренами осушити. Від вихрів треба обійстє забезпечити деревами. В студенїйших сторонах треба обійстє закладати в затишнім місци. Де край гористий, там лїпше закладати на горі як в долині, щоби можна лекше розвозити обірник з гори в долину, як на відворот. Положенє обійстя (хутора або фільварка) есть лїпше, коли то при гостинци, близько якоїсь сплавної ріки або близько зелїзниці. Дуже добре есть, коли обійстє може бути посеред всїх ґрунтів, іменно же, коли оно лежить так, що коло самого обійстя есть город і сад, відтак поле і сїножата, дальше пасовиско а наконець і лїс; тогди не потреба тратити богато часу на їзду, робота іде скорше і на случай потреби, можна збіже борзо схопити з поля; тогди можна легко допильнувати всякої роботи. Кождий господар повинен длятого старати ся, щоби всї свої ґрунти зібрати в одну руку. — Хто хоче ставити нові будинки або уладити собі старі, повинен уложити собі плян цїлої господарки і знати кілько чого має сїяти і садити, кілько держати штук худоби, кілько челяди; тогди буде він знати, як великі мають бути будинки і якого на них треба капіталу. Чим інтеліґентнїйший господар, чим більша его родина і чим більше челяди він змушений держати, тим більший мусить мати будинок на мешканє. Хто більшу вагу кладе на годівлю худоби, тим більший мусить мати будинок на стайню! Чим більше плодів земних дає господарство і чим більша їх вартість, тим більше всїляких будинків потребує господар до їх переховуваня, до їх оброблення: стодола, шопа, пивниця, стебник, колесня, шпихлїр, тік, сушарня, долівка на гній і т. п.

— Робота в городї в жовтни. Сего місяця пора до збираня і прятаня всїлякої городовини на зиму. Запопадлива ґаздинька не лиш спряче собі достаточний запас на зиму, але буде мати ще й на продаж та заробить собі красний гріш. Городовину пряче ся або до пивниць або до погребів та ям вкритих зверха дошками і соломою. Хто має в городї теплі скрині (інспекти), може й в них прятати городовину. Важна річ, щоби уміти добре зложити городовину, так, щоби она не зіпсувала ся. Всїлякі роди капусти, селера і т. п. держать ся добре, коли їх коріне присипати землею. В теплїйших сторонах можна сего місяця сїяти ще шпінат, петрушку, каротку і цебулю на весну так само можна пересаджувати озиму салату, котру скоро настануть морози, вкриває ся сосновим галузем. Опорожнені грядки треба зараз перекопати і о скілько того на весну потреба згноїти обірником. При копаню треба землю лишити в грудах, щоби воздух і студінь могли добре доходити до землї Тепер

трава, купи глини, та сьмітя під гарним муравником, що цїлому городови надавав вигляд оази. Лиш води недоставало в сїм малім Еденї. З далеких сторін потреба було воду спроваджувати, а се коштувало дуже богато, а однак не давало достаточного вдоволеня! Проте подумав Мільреді, щоби викопати криницю! Однак сему супротивляв ся довго Ішпанець. Таке насилуванє землї здавалось єму проступком.

— Батьки мої, нехай їх Бог сьвятїйший має в своїй опіцї, — говорив він нераз, хрестячись по три рази — були вдоволені криницями, що їх сама природа розкриває, були вдоволені ставами, що їх самі небеса в часї слоти наповняють. Череди наші знали де їх місце поєня, але, — додав він з глубоким зітхненем — маєш слушність, приятелю! Так було давнїйше, доки криниць та ставів не вичерпали та не затроїли сї.... копачі. Однак, щож робити! Копай товаришу землю, де тобі подобає ся, однак змилосердись, не розривай єї порохом!....

На се предложенє згодив ся Альвін Мільреді. Зачали вертїти в земли, однак робота поступала досить поволи. Вправдї огородництво на сїм не утерпіло. Мільреді, що був особисто занятий копанем криницї, принаймив двох огородників, Хінців, через що дуже змінили ся відносини родині. Від тоди то містрес Мільреді позискала значінє в околици. Говорила о „своїх людях", о криници, як о „славнім дїлї та предприємстві", та почала провадити житє по паньски з своєю донькою Мариєю! Простодушний Альвін Мільреді дивував ся лиш звідки беруть ся сї примхи у его жени та що леда промінь щастя розбуджує в серцях женщин скриті зароди гордости.

— Погадай Мальвино — говорив він, — по що здали ся сї відносини хлопців, що надскакують нашій Мамі. Зразиш їх через се а не один здав би ся пізнїйше.

— Що? — відповіла з повагою ображена мрс. Мільреді, може бись віддав доньку за тих там?

— Однак з сего не буде нїчого, я віддам єї за котрогось з наших кругів.

— З наших кругів? — говорив вже тихійше муж, приглядаючись женї, синови та обом Хінцям, що вирубували капусту.

— О, не удавай! — говорила розгнївана панї — таж ти добре розумієш, що я маю на гадцї круги, в котрі ми належимо, круги Альварадосів та прочих. Чиж може старий дон не есть тут гостем щоденним? чи може син его, що до віку не есть відповідною партиєю для нашої Мамі? Чиж, о Боже, не есть се тут перша родина шляхотска? А що? Дай спокій сему старий, лиши се менї! З сим вже я пораджу собі, бо ти до нїчого, непотрібе!

Мільреді, як взагалї більшість его братів, що зачисляли ся до бридкого а як здавалось до сильного волею пола, згоджував ся в сїм, як також впрочім і в инших случаях з своєю супругою. Бож дїйстно, его задачию було лиш — копати криницю? Проте вернув він до працї, однак через цїле пополудне непокоїв ся він, як вірний та люблячий муж своєї жени, не міг відмовити їй спириту, та однак, після звичаю всїх мужів не міг покладати безвзглядного значіня на се. Старав ся зовсїм не думати о сих річах, однак вид на гарну его маєтність підбурював родяче ся его честилюбивість, та мимовільно перехиляв ся він на сторону поглядів своєї жінки.

Особистий его досьвід радив єму сумнївати ся, щоби дон Рамон думав о сїй звязи. Навіть сумнївав ся чи згодив би ся на се, і той то послїдний сумнів що дразнив его зарозумілість та особисту любов доробкевича, перехиляв его в сторону почести, розяреної через жінку! А вкінци щож? чиж він не може рівнятись з дон Рамоном? Отроєний розбудженими надіями жени, відчував, що щось, непаче ненависть будить ся в серци его против недавного приятеля та добродїя. Дивив ся на сей кусень земного раю, де до тепер був щасливим, а де то як раз тепер его Ева почастувала заказаним овочем, та чув як лишає его супокій дотеперішного вдоволеня. На щастє однак вдовзї опісля умер дон Рамон. Може і зовсїм не догадував ся плянів та виглядів містрес Мільреді, взглядом свого одинака та наслїдника майна, що зменшилось через ріжні обставини. Містрес і міс Мільреді брали участь в погребі в жалобних, елеґантних умисно з Сакраменто спроваджених на сю цїль сукнях; навіть сам Альвін був змушений вдягнути на себе фрак новий, в котрім гірше виглядав як в щоденнім одіню.

Містрес Мільреді довго і широко розводила ся о „своїй стратї"; о тім як то стара шляхта вимирає і зробила на ново в Рід Деґ осїлих сусїдках і кумах таке враженя, немов би сама походила з родини так старої як дон Рамон і немов би здоровлє єї власного мужа було не найлїпше. При тім удавала найбільше співчутє для осиротїлого дон Цезара. Дон Цезар замкнений в собі як і отець, видавав ся в тих тяжких хвилях ще поважнїйшим а чуючи до Мамі Мільреді прихильність, тим охотнїйше користав з вічливої гостинности містрес Мільреді. Заявив навіть готовість, як то було бажанє небіщика вітця продати за дешеві гроші пану Мільреді арендований ним кусник землї. Гадку того купна підсунула Альвінови его жінка.

— Таж то лишить ся в родинї — говорила хитра і оглядна мати — а то лїпше я-

також можна добре город райолювати, або перекопувати глубоко на 70 цент. В тій цїли копае ся землю вузкими на 80 центим. загонами до шнура і землю з першого викопаного рова несе ся аж на другий конець загона; у викопаний рів скопуе ся дальшу землю так, щоби верхна почва прийшла на спід, а спідна на верх. Так засипле ся перший рів,. а зробить ся другий. Так само копае ся третий рів, а засипуе ся дру.ий і так аж до кінця. Послїдний рів засипуе ся землею принесеною з першого рова. Викопану пісну землю треба погноїти зараз при копаню.

— Тепер пора прилагодити пивницї. Кождий порядний господар, чи він господарить на меншім, чи на більшім ґрунтї, повинен мати на своїм обійстю пивницю або бодай погреб, де би міг прятати на зиму всїлякі потрібні запаси. Добра пивниця повинна бути лїтом холодна а в зимі тепла, і така, котру можна би легко провітрити, суха і не зовсїм темна, але й не за ясна. Коли в пивници постуденіе, то може в ній легко бараболя змерзнути; але коли потеплїе, то може бути ще більша шкода, бо бараболя зачне кільчити ся, псовати ся і гнити. Коли пивниця за тепла, то в зимі легко тому зарадити, але коли за студена, то вже труднїйше; але й в сім случаю можна щось порадати; стїни пивницї треба знадворку обложити соломою або мервою і підсипати землею, треба дати подвійні двері, вікна позатикати і т. п. Коли пивниця була лїтом замкнена, то тепер в осени, коли красні дни, повинна стояти отвором, щоби добре провітрила ся, і не треба еї замикати, аж настануть морози. Зимою в теплї дни, треба вікна на якийсь час поотвирати. Коли пивниця вогка, то можна еї бодай трохи в той спосіб осушити, що ставить ся в ній в мисочках хльорове вапно, або коші зі звичайним паленим вапном; крім того треба під дах поставити ринву, або окапи добре убити довбнею, та виложити плитками, щоби вода з дощу могла борзо стїкати. Заким зачне ся прятати до пивницї, треба еї добре обчистити, пообмітати стїни драпачкою, з кождого кутика вимести, болото і землю зішкрабати, найменшу шпарку залїпити вапном або цементом і наконець побілити сьвіжим вапном всї стїни, стелю і землю; сходи, вікна і двері треба понаправляти, а всяку посудину, підставки і т. п. треба повиносити і добре обмити, та випарити кипятком.

Всячина господарска.

— Прятати (консервувати) гриби и всїлякого рода можна слїдуючим способом: Гриби треба чистенько сполокати і обчистити та спарити трохи в кипячій ропі в соли а відтак зцїдити ропу, гриби уложити верствами в слою або камінчім горшку та налити сьвіжим добрим винним оцтом (не оцтом з дерева, котрий мае дуже немилий посмак). По 6 до 8 днях треба оцет зїлляти, заварити, вистудити, перецїдити через чистий платок та наллати знов на гриби так, щоби стояв понад ними на 1 до 5 центиметрів високо. Так спрятані гриби, додані до сосів, надають їм дуже доброго смаку, а коли їх добре сполокати, то можна смажити в маслї так само як сьвіжі або додавати до всїлякого рода печенї.

— Вплив ярини на здоровле. Загально говорять, що шпінат робить дуже добрий вплив на нерви а так само молоде листе кульбаби (Taraxacum officin., Löwenzahn), коли его їсти зеленим яко салату. Шпараґи чистять кров; селера добра від ревматизму і нервового болю голови а томати (помідори) роблять добрий вплив на печінку. Морква кажуть, додае крови, салата і огірки холодять і додають апетиту. Чісник і цибуля спонукують більший вплив слини і соку жолудкового а тим причиняють ся до лїпшого травленя. Звістно загально, що всяке товсте і трудно стравне мясо приправлене з чісником есть стравнїйше (н. пр. баранина, ковбаси, салями і т. п.). Редква, іменно же сок з неї есть добрий на жолудок а після загальної повірки помагае і на сухоти. Вся зелена ярина мае в листю т. зв. зелень листну, через котру дістае ся до нашого тїла потрібне для крови зелїзо.

Переписка господарска.

Ю. С. в П.: 1) Відповідь буде в „Переписцї зі всїми і для всїх“. — 2) До управи печериць треба перегнитого кіньского гною, коли він вже не дуже гріе і есть — як то городники кажуть — товстий як масло, повинен бути однакової брунатної барви а солома в нім, коли еї діткнути ся, повинна розпадати ся; не повинен бути анї за сухий, анї за вогкий; стиснений в жмени повинен здержати надану форму, але вода не повинна з него течи. — 3) Рижки — слово руске, рижий = рудий, червонявий, бо ті гриби суть цегласто-червоні і пускають червоне молоко; по польски rydze, по нїмецки Reizker — суть то гриби що ростуть лиш в соснових лїсах. У Ваших сторонах рижків нема. Підпеньки то иншого рода губи; їх найлїпше сушити, але можна прятати і повисше у „Всячинї господарскій“ поданим способом. — 4) Молоденьку галузку олеандра, відтімхнену з деревця кладе ся у воду в високім а вузкім слоїку і держить ся на мірно теплім місци доки аж галузка в споді не пустить корінцї. Тогди треба пересадити до вазонка.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

— Наукова прогулька членів Товариства „Сільский господар“ в Олеську до Липник коло Мостиск, маетности п. Іршая відбуде ся дня 5 жовтня с. р. Члени прийдуть ранним поїздом перед девятою до Львова а звідси тим самим поїздом поїдуть до Мостиск. Підводи до двірця як і назад обіцяв прислати п. Іршай. Участники прогульки зі Львова можуть прилучити ся на головнім двірци сїдаючи до поїзду, що іде о 8 год. 45 мін.

— Штрасбурґскі горшки ощадности. Один фабрикант в Штрасбурзі придумав такі горшки, котрі можна три разом зложити і поставити над одну полумінь, чи то на діру на т. зв. анґлїйскій кухни, чи на поломіни нафтовій. Горшки ті виглядають подібно як на примір розрізаний бохонець хлїба так, що есть одна половина і дві чвертки. Горнець, той що ніби половина бохонця, може помістити в собі 2 до 6 лїтрів і есть длятого значно висший, а два другі горшки, що виглядають як чвертки бохонця, суть низші і містять в собі лиш 1 лїтру або півтора.

— Цїна хмелю. На торзї в Зацу продано дня 28 вересня 200 бел. Бровари швайцарскі і баварскі закупили значну скількість по 75 зр. за 100 кільо.

кось виглядае, ніж би ти мав лишити ся вічним арендатором.

Кілька тижднів пізнїйше почула голос мужа що кликав еї і ішов скоро до дому. Мамі була в своїй комнатцї і одягала ся в рожеву перкалеву сукенку в надії відвідин для Цезара. Мрс. Мільреді в тій самій надії стирала з обстави порох. Щось в голосї мужа, як і незвичайна пора повороту вразило еї. Випустила з рук стирку і побігла через кухню на его стрічу. Майже біг півперек грядок, задиханий, спочений, з дивним, від многих літ невиданим блеском очий. Мрс. Мільреді пригадала собі зворушена, що бачила его таким, коли в Іллінойс просив вітця о еї руку. Тодї був простим паробком у такого самого бідного посессора. Той спомин був тим живійший, що і тепер отворив рамена і зложив голосний поцїлуй на огорілих лицях жінки.

— Бій ся Бога, чоловіче! — крикнула містрес Мільреді — обтираючи лице запаскою. Що тобі стало ся? Кождої хвилї надїю ся гостий.

— Я найшов, Мальвіно — кричав Альвін — прехороша жила! — Она вирвала ся з его обіймів і питаючо поглянула ему в очи.

— Найшов, копаючи кирницю. Жила та сама, котрої они там дармо від давна глядали. Богатство для тебе і для Мамі. Тисячі тисячів!

— Чекай!

Відійшла скоро до сїний. Чув як кликала на дочку.

— Мамі! Можеш скинути нову сукню.

Мамі протестувала, але містрес Мільреді приказала рішучо:

— Кажу тобі, чуеш!

На горі в комнатцї притихло, містрес Мільреді вернула до мужа. Та хвиля перерви розвіяла радість, з якою біг до жени. Можна би сказати, що перестав тїшити ся і хвалити ся відкритем. Чекав аж промовить.

— Ти ще нікому не говорив о тім? — спитала.

— Нїчого, нікому. Я сам був в глубинї закопу. Знаеш, я не надіяв ся.... цїлком того не глядав.... копав собі от так....

— А що я добре знала, що роблю — перебила ему жінка — доражуючи тобі купно тої землї.

Его лице посумнїло.

— Гадаю, що дон Цезар не подумае — почав — впрочім я готов —

— Ага! — крикнула пані — з тебе вічна нездара! Що, може віддати, подїлити ся? Немов не знаеш, що як ти найшов де небудь золото, то оно твое, виключно твое? Таке право, таке! Атже ти платив за ті піски і не знав за що платиш. Впрочім додала по хвили — чи ти не догадував ся....

— Николи Мальвіно! — Атже добре знаеш, що нї — боронив ся — можу присягти....

— Не присягай! А тимчасом не говори нікому. Слухай! Покинь ту дурну кирницю, відправ зараз робітника, ладь ся і о четвертій поїдеш до Сакраменто та возьмеш з собою Мамі.

— Мамі? — повторив здивований муж.

— Треба перед усім порадити ся з правником Коле і бачити ся з моїм братом Дрімом. А що-до Мамі, то она потребуе розбірвати ся і справити нове одїне. Проче належить до мене. Можеш на мене числити. Іду сказати Мамі і приготовити еї до дороги.

(Дальше буде).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 3 жовтня. Цїсар надав радникови міністерияльному в президиї ради міністрів др. Хлендовскому хрест командорский ордеру Франц-Йосифа.

Петербург 3 жовтня. Росийска аґенция телеграфічна оголошуе телеґраму, в котрій говорить ся о тім, що росийский посол при сербскім дворі Мансуров пішов на відпустку, а его місце займив секретар посольства Нелідов. Перед своїм від'їздом звернув Мансуров в поважний спосіб увагу сербского правительства на прикре вражінє, яке викликала в Росії незвичайна строгість засуду в процесї о державну зраду, бо наглий суд видав той засуд без достаточних причин. Таке саме заявлене зложили посли Франциї і Італії.

Пільзно 3 жовтня. Вчера були демонстрациї в містї. Нїмецких і жидівских домів стерегла полїция.

За редакцию відповідае: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).